

prima instanță: V. Ursu
instanța de apel: N. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță

DECIZIE

06 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Tamara Chișca-Doneva
Judecătorii	Ion Druță, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Vasile Nastas,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Nastas împotriva Întovărășirii Pomicole “Pinul Albastru” cu privire la încasarea prejudiciului și cererea reconvențională a Întovărășirii Pomicole “Pinul Albastru” împotriva lui Nastas Vasile cu privire la evacuare și încasarea prejudiciului și acțiunea intervenientului principal Balan Andrei împotriva lui Nastas Vasile, intervenient accesoriu Întovărășirea Pomicolă “Pinul Albastru” cu privire la evacuare și încasarea prejudiciului moral,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de Nastas Vasile,

c o n s t a t ă

La 16 februarie 2015 Nastas Vasile a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întovărășirii Pomicole “Pinul Albastru” (Î.P. “Pinul Albastru”) cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 26350 lei.

Președintele Î.P. “Pinul Albastru”, Gaișinschi Nicolai a depus acțiune reconvențională împotriva lui Nastas Vasile cu privire la evacuarea forțată a lui Nastas Vasile de pe lotul de teren nr. 149, nr. cadastral 3122101.449, amplasat în Î.P. “Pinul Albastru”, raionul Criuleni, s. Cimișeni și încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 50000 lei în beneficiul Î.P. “Pinul Albastru” și 50000 lei în beneficiul ppreședintelui Î.P. “Pinul Albastru”, Gaișinschi Nicolai.

La 12 iunie 2015 în conformitate cu art. 65 CPC, Balan Andrei a depus cerere de intervenție principală împotriva lui Nastas Vasile, intervenient accesoriu Î.P. “Pinul Albastru” cu privire la evacuare și încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărîrea Judecătorei Criuleni din 23 septembrie 2015, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Nastas Vasile împotriva Î.P. "Pinul Albastru", intervenient accesoriu Primăria Cimișeni cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 26350 lei.

S-a admis parțial acțiunea reconvențională înaintată de Î.P. "Pinul Albastru" împotriva lui Nastas Vasile cu privire la evacuarea forțată a lui Nastas Vasile și încasarea prejudiciului moral cauzat, s-a evacuat Nastas Vasile de pe lotul de teren pomicol nr. 149, nr. cadastral 3122101.449, amplasat în extravilanul satului Cimișeni, raionul Criuleni, Î.P. "Pinul Albastru". În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a admis parțial acțiunea intervenientului principal Balan Andrei împotriva lui Nastas Vasile, intervenient accesoriu Î.P. "Pinul Albastru" cu privire la evacuare și încasarea prejudiciului moral.

S-a evacuat Nastas Vasile de pe lotul de teren pomicol nr. 149, nr. cadastral 3122101.449, amplasat în extravilanul satului Cimișeni, raionul Criuleni, Î.P. "Pinul Albastru". În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Nastas Vasile în beneficiul Î.P. "Pinul Albastru" cheltuielile de judecată legate de plata taxei de stat în sumă de 100 lei.

La 23 octombrie 2015 Nastas Vasile a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătorei Criuleni din 23 septembrie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 ianuarie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Nastas Vasile, și i s-a comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 75 % din suma contestată și a cererii de apel motivate pînă la data de 25 februarie 2016 ora 15:00 (bir. 9).

Totodată s-a explicat apelantului că în cazul în care nu va înlătura neajunsurile menționate, cererea de apel în corespundere cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 a fost restituită cererea de apel declarată de Nastas Vasile.

La 11 aprilie 2016 Nastas Vasile a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 cu remiterea cauzei la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu încheierea contestată și o consideră ilegală.

Indică recurentul că în ședința instanței de apel din 25 februarie 2016, a fost în imposibilitate să prezinte instanței dovada de plată a taxei de stat și cererea de apel motivată, înaintînd în acest sens și o cerere de amîinare a ședinței de judecată, deoarece se afla în concediu medical.

Menționează recurentul în acest sens ca anexează și copia certificatului medical.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului

împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului s-a constatat că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 februarie 2016 și expediată părților la 21 martie 2016, însă dovada că aceasta a fost recepționată și la ce dată nu există.

Astfel, recursul împotriva încheieri Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, declarat de Nastas Vasile la 11 aprilie 2016, se consideră depus în termen.

Conform art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din 25 februarie 2016 din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum s-a stabilit, la 23 octombrie 2015 Nastas Vasile a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni din 23 septembrie 2015.

La cererea de apel nu a anexat dovada achitării taxei de stat și nu a indicat motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 ianuarie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Nastas Vasile, și i s-a comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 75 % din suma contestată și a cererii de apel motivate pînă la data de 25 februarie 2016, ora 15:00 (bir. 9).

Totodată s-a explicat apelantului că în cazul în care nu va înlătura neajunsurile menționate, cererea de apel în corespundere cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 cererea de apel declarată de Nastas Vasile, a fost restituită.

Cu referire la cele enunțate, Colegiul reiterează prevederile art. 364 alin. (1) CPC potrivit căruia cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărîre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin (1) lit. d), alin (3) și alin (4) CPC în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. 368 CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd

apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

Respectiv, Colegiul învederează obligativitatea impusă de prezenta normă persoanelor fizice sau juridice de a prezenta la depunerea cererii de apel dovada de plată a taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Astfel, potrivit art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a), instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC.

Potrivit art. 16 CPC (caracterul obligatoriu al actelor judecătorești), hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și alte legi.

Cererile și documentele depuse după expirarea termenului de procedură nu degreveză de îndeplinirea obligației procedurale.

Subsecvent, Colegiul reiterează că conform art. 56 CPC participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces.

Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Art. 61 alin. (1) CPC expres prevede că părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Raportînd circumstanțele stabilite la normele de drept procesual menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recurentului nu i se încalcă dreptul de a se adresa în instanța de judecată, doar că, adresarea trebuie să fie în modul stabilit de lege, iar legea prevede achitarea taxei de stat la depunerea cereri de apel și indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Mai mult, prin încheierea contestată recurentului i s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel, ceea ce implică posibilitatea

exercitării dreptului său, conform prevederilor legale.

Instanța de recurs mai constată că, participanții la procesul de judecată odată ce au inițiat proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ în derularea procesului.

Or, Nastas Vasile nu a luat măsurile necesare după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță.

În astfel de circumstanțe, avînd în vedere faptul că odată cu expirarea termenului, apelantul nu a lichidat neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 ianuarie 2016 și nu a prezentat cererea de apel motivată și dovida de plată a taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel întemeiat a dispus prin încheierea din 25 februarie 2016 restituirea apelului declarat de către Nastas Vasile în temeiul art. 369 al. (1) lit. a) CPC.

Or, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art. 110 CPC, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art. 113 al. (1) CPC.

În această ordine de idei, Colegiul reține că neprezentarea dovezii de plată a taxei de stat ori solicitarea de la scutirea acesteia, drept prevăzut la art. 85 CPC, indică direct la nerespectarea drepturilor sale procedurale, în măsura stabilită de normele de drept procedural, de aceea instanța de apel în temeiul legii a dispus obligarea apelantului de a prezenta dovida de plată a taxei de stat în termenul stabilit, or înainte cerere de apel fără a prezenta dovida de plată a taxei de stat și cunoscând despre necesitatea prezentării acesteia, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat de acesta.

Analizând prevederile normei descrise în raport cu materialele cauzei, instanța de recurs constată că instanța de apel s-a conformat întru totul cerințelor legale și i-a acordat apelantului termen pentru înlăturarea neajunsurilor menționate, mai mult, consideră precizarea recurentului precum că a fost în imposibilitatea de a prezenta cererea de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovida de plată a taxei de stat în termenul stabilit, înainte în acest sens cerere de amîinare a ședinței de judecată deoarece se afla în concediu medical, fapt confirmat prin copia certificatului medical, anexat la materialele pricinii (f. d. 148), drept neîntemeiat.

Or, termenul stabilit prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 ianuarie 2016, pînă la 25 februarie 2016, ora 15:00, constituie un termen util și rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor constatate la depunerea cererii de apel, Nastas Vasile urmînd să se conformeze încheierii instanței de apel, în interiorul termenului acordat, cu atît mai mult că certificatul medical a fost deschis din 25

februarie 2016, după expirarea termenului acordat.

În această ordine de idei Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs de către Nastas Vasile indică direct nerespectarea drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție respinge recursul declarat de către Nastas Vasile.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Nastas Vasile.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Nastas împotriva Întovărășirii Pomicole “Pinul Albastru” cu privire la încasarea prejudiciului și cererea reconvențională a Întovărășirii Pomicole “Pinul Albastru” împotriva lui Nastas Vasile cu privire la evacuare și încasarea prejudiciului și acțiunea intervenientului principal Balan Andrei împotriva lui Nastas Vasile, intervenient accesoriu Întovărășirea Pomicolă “Pinul Albastru” cu privire la evacuare și încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Galina Stratulat